

Entre dues terres

Relat del certamen "Petjades", basat en la història
de Mohamed Ben Messaoud.

Preàmbul

Mohamed Ben Messaoud va néixer en una família amaziga del Mijà Atlas. No era filla de grans notables, però tampoc un simple pastor. El seu pare havia servit com a auxiliar en campanyes colonials, i li havia ensenyat dues coses: la muntanya no perdona i l'home sense honor no val res. Va ser un oficial marroquí integrat en els Goumiers marocains, durant la Segona Guerra Mundial. Sota el comandament del general Alphonse Juin, els goumiers van tenir un paper decisiu en la ruptura de la Línia Gustaf el 1944, especialment amb la maniobra a les muntanyes Aurunci que va permetre envoltar les defenses alemanyes i facilitar l'avanç aliat cap a Roma. Ben Messaoud, com altres caps de goum, era especialista en guerra de muntanya i liderava petites unitats de combat. La seva participació reflecteix la complexitat dels exèrcits colonials: soldats que lluitaven en guerres europees lluny del seu país d'origen. També és important recordar que la campanya va estar marcada per episodis contrarientats relacionats amb abusos contra civils, coneguts com les marocchinate. El relat següent és una recreació literària en primera persona basada en aquest context històric real.

Em diu Mohamed Ben Messaud. Sóc gill del mitjà Atlas, i abans de portar galons vaig aprendre a caminar per roques dures més que aquestes d'Itàlia. Quan els francesos ens van dir que pujaríem per les Aurunci, alguns oficials dubtaren. Jo no. La muntanya no pregunta d'on venis, només comprova que saps escoltar-la.

La nit de l'ofensiva, l'aire era espès. No hi havia crits ni trompetes, només respiracions contingudes. Els meus homes avançaven en gila, arrossegant metralladores per canins que els mapes anomenaven impossibles. Jo caminava al davant, amb la responsabilitat pesant més que l'arma. No aturàrem el monestir de cara. La nostra feina era envoltar, tallar i sorprendre. A l'alba érem darrere les línies alemanyes. Recordo el rostre d'un soldat enemic quan ens va veure sortir de la boira, no esperava que sortíssim de la muntanya.

Quan Monte Cassino va caure, ens van dir que havíem estat decisius. El 4 de juny vam entrar a Roma. Alguns ploraven d'alegria. Jo pensava en el meu pare i en l'honor que m'havia ensenyat.

Però la guerra no s'acaba quan calen els canons. Després del trencafront del front, va venir el desordre. Els pobles estaven buits, cases obertes, fam. Homes esgotats després de mesos de sang, vaig sentir rumors. Després, crits. Una paraula nova corria entre els italians: *marocchino*, van creure que la victòria els donava dret a fer el que vulguessin.

Vaig reunir els meus soldats.

- som soldats - els vaig dir jo. — No lladres ni bèsties.

Vaig ordenar càstigs quan vaig poder provar culpabilitats. Però la disciplina en guerra és llargua entre els dits: sempre s'escapa alguna gota. Encara avui em pregunto si vaig fer prou.

Vaig venir a Europa per lluitar contra el feixisme, i ho vaig fer. A la muntanya vaig ser el millor que podia ser: valent, precís, fidel als meus homes. Però també vaig veure com la guerra pot degormar l'ànima i que la victòria militar no esborra el dolor civil.

Quan vaig tornar al Marroc, l'Atlas continuava immòbil. La neu als cims no sabia res d'Itàlia. Al poble en van rebre com a oficial, amb respecte. Ningú em va preguntar pels pobles del Laci.

Però jo sí que hi penso.

Perquè la història potser parlarà de Monte Cassino, de generals i estratègies. Potser dirà que els gomiers van ser claus, i serà veritat.

El que no sé si algun dia algú preguntarà què vam aprendre nosaltres, i si jo sabré respondre.